

ЗА ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ВІРУ

«Бо я не соромлюсь Євангелії, бо ж вона — сила Божя на спасіння кожному, хто вірує, перше ж юдеєві, а потім гелленові»

(Рим. 1:16)

№ 5 (212)
ТРАВЕНЬ
2022 РОКУ

ВОЗНЕСІННЯ

Після Воскресіння Господь сорок днів перебував на землі, навчаючи про Царство Боже. Коли настав день Вознесіння, Він повів Своїх апостолів на Оливну гору. Не з Галілеї, а з Єрусалиму, де страждав, покине Він землю і піде до свого Небесного Батька. Принесення жертви вже звершилося. Він зібрав Своїх послідовників, готуючись вознестися на божественний Трон; Він підносить над ними руки догори в молитві подяки. Пробіті руки найкраще роздають благословення.

Поблагословивши учнів, Він вознісся на небо і сів праворуч Бога. Хрест залишився позаду, з усім його брудом, спрагою, боротьбою і болем. На хресті Господь промовив: «Звершилось!». Усі пророцтва, цифри і символи Старого Заповіту здійснилися. Уже немає іншого посередника. Хрест – безупинне викуплення і відшкодування за гріхи людей. Права рука означає владу. Наш

Господь діє як посередник між Богом і людьми. У цьому полягає Його влада. Коли Господь помер на хресті, завіса в храмі розірвалася навпіл. Бар'єр між Небом і землею, між Богом і людьми зруйнований. Завдяки смерті Христа нам

відкрився доступ до Небесного Батька. Наш Господь у всій красі повернувся до Батька. І взяв із Собою щось таке, чого не мав, прийшовши на цю землю. Він узяв на Небо людську природу. Наш благословенний Господь на Небі є нашим

посередником. Є Тим, Хто може зрозуміти нас. Жодна людина не може залишитися поза межами цього всеохопного співчуття, тому що жодна людина не може залишитися поза межами цих обіймів любові. Він може співчувати бідним, бо Сам був бідним. Може співчувати втомленим і переобтяженим, бо Сам був втомленим і переобтяженим. Він співчує самотнім, незрозумілим і переслідуваним, бо Сам був таким. Через те, що Йому завдавали мук, катували Його розум, а також і серце, випробували Його страхом, прикрими несподіванками, моральними дилемами, нестерпним конфліктом зі злом і глибокою духовною депресією, Він спроможний максимально відчувати найтонші печалі нашої земної долі.

Тепер, узявши на Небо Свою людську природу і сидючи в славі праворуч Отця, що Він там робить? Чи має Він роботу? Звичайно! Він є посередником. Ми можемо майже стверджувати, що Він постійно показує Свої шрами Небесному Отцеві і каже: «Бачиш це? Мене було поранено в домі тих, хто любить Мене. Я люблю людей. Я страждав за них! Прости їм,

Небесний Отче».

Господь завершив роботу справедливості на землі, бо сплатив борг гріха, але робота милосердя на Небі ще не завершена. Вона триває і триває, тому що ми потребуємо Його заступництва.

Наш Господь також сказав, що прийде судити світ. Жоден інший учитель ніколи такого не говорив. «І того часу на небі з'явиться знак Сина Людського, і тоді заголосять всі земні племена, і побачать вони Сина Людського, що йтиме на хмарах небесних із великою потугою й славою. І пошле Анголів Своїх Він із голосним сурмовим гуком, і зберуть Його вибраних від вітрів чотирьох, від кінців неба аж до кінців його».

Ісус прийде не для того, щоб судити лишень якусь окреслену ділянку землі, на якій Він проповідував. Він прийде для того, щоб судити всі народи і всі імперії. Він відмовляється сказати нам, коли це станеться. Він лише каже, що це стане несподівано, як спалах блискавки.

Спаситель – це і Суддя. Він узяв на Себе всі наші гріхи тоді, коли ми стояли перед ґратами божественного правосуддя. І Він, Той, що страждав за нас, прийде судити нас. Яким буде цей суд, коли ми побачимо Того, хто любив нас так сильно? Гряди, Господи Ісусе, ми чекаємо Тебе!

НА ПАСХУ В СТАРОМУ СЕЛІ НА РІВНЕНЦІНІ ВІДКРИЛИ НОВИЙ ДІМ МОЛИТВИ

У воєнний час церква продовжує жити не тільки допомогою людям, які потребують підтримки, але і своїми звичайними турботами. Так, 25 квітня у Старому Селі Рокитнівського району на Рівненщині відбулося посвячення новозбудованого дому молитви.

«На другий день Пасхи відкрили гарний, великий молитовний будинок в Старому Селі, що неподалік кордону з Білоруссю. Будувати приміщення, яке вміщає понад півтори тисячі людей, розпочали ще 2011 року», – розповідає старший єпископ УЦХВС Михайло Паночко, який завітав на свято та, послуживши словом настанови, повів у молитві благословення.

У місцевій церкві, старшим пастором якої служить Марко Пишняк, на сьогодні налічується понад 600 членів. Молодіжне служіння охоплює більш 300 юнаків та дівчат, а дитяче – близько 270 маленьких мешканців села.

Привітати місцевих християн зі святом зібралися понад дві тисячі братів і сестер з різних куточків Рівненщини та гості з інших областей України. Словом служили також старший пресвітер обласного об'єднання церков Рівненщини Олександр Коток та його заступник пастор Олександр Кузьмич. Чудовий весняний день подарував Господь мешканцям Старого Села під час посвячення нового дому молитви. Інформація про такі події в загальному потоці новин – ніби сонячний промінь крізь грозове небо, який нагадує, що гроза обов'язково скінчиться. В Україні знову настане мир, і ми ще більше будемо його цінувати, як і безцінну Божу благодать.

chve.org.ua

ПОНАД ПІВ ТИСЯЧІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ЗАПРОСИЛИ ДО СПІЛЬНОЇ МІЖКОНФЕСІЙНОЇ МОЛИТВИ І СНІДАНКУ ЄДНАННЯ В ЛУЦЬКУ

У Луцьку до спільної молитви запросили більше 500 людей, які, рятуючись від війни, знайшли притулок на Волині. Богослужіння, що пройшло в церкві «Спасіння», ініціювали місцева громада УЦХВС та Луцька районна рада.

До присутніх промовляли старший єпископ УЦХВС Михайло Паночко, його заступник, старший пресвітер Волинського обласного об'єднання п'ятидесятницьких церков Михайло Близнюк, а також священники інших конфесій. Зокрема, єпископ Луцької дієцезії Римсько-Католицької Церкви Віталій Скомаровський, протоієрей, настоятель парафії Святителя Феодосія Чернігівського у Луцьку Петро Стеблина (ПЦУ), протоієрей УГКЦ. Роман Беґей, єпископ Волинського об'єднання ЄХБ Ярослав Троць.

У служінні також взяли участь представники влади: народні депутати України В'ячеслав Рубльов та Віталій Безгін, заступник голови обласної

ради Григорій Пустовіт, депутати Волиньради, очільник Луцької районної ради Олександр Омельчук.

«Якби агресори прислухалися до Бога і Божого Слова, не було б війни. На жаль, безбожжя і гріх принесло це

зло з сусідньої держави», – сказав, закликаючи до молитви за відновлення миру в Україні, Михайло Близнюк.

Дуже важливо, аби українці, які через війну втратили свої домівки, почувалися на Волині як у родині, зазначив народний депутат України В'ячеслав Рубльов.

«У ці лихі часи усі єдині у своїх молитвах і прагненнях. Ми хочемо, щоб наші діти не знали, що таке війна. Щоб наші воїни повернулися живими. І ми всі спільно будемо працювати задля перемоги», – наголосив він.

Григорій Пустовіт подякував організаторам заходу від імені голови обласної ради та депутатського корпусу. І висловив щирі співчуття тим, хто втратив близьких чи змушений був покинути свої домівки.

«Я дуже хочу щоб Луцьк став вашим містом, щоб Волинь стала вашим краєм, щоб ви почувалися тут як серед рідні, адже ми і є одна велика українська родина. Ми подолаємо всі негаразди, бо віримо в Бога, віримо в Україну, у кожного нашого захисника. Тому ми переможемо», – наголосив Григорій Пустовіт.

«Світогляд».

У РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Триває третій місяць повномасштабної війни в Україні. І вже можна сказати, що Україна цю війну виграла. Попри всі плани загарбників ми не лише вистояли, але й активно діємо на всіх фронтах і на передовій, і в тилу.

Посвячено діє на фронті добрих справ і УЦХВС в Івано-Франківську. Щотижня більше двох тисяч вимушених переселенців зі східних регіонів нашої країни отримують тут гуманітарну допомогу – продукти, товари першої необхідності, а також допомогу психолога. Майже три десятки волонтерів – дівчат та юнаків із місцевої церкви – служать біженцям добрими ділами і добрими словами. А для діток, яким не так вже і весело стояти в довгій черзі (потребуючих дуже багато), працівники недільної школи влаштовують цікаві ігри та конкурси, частують солодкою ватою та іншими смаколикками.

ВЗЯТИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

«Біс поплутав», – часом виправдовуються люди, які не в змозі раціонально пояснити скоєні ними якісь непотрібні речі. Що цікаво, певний глузд у цьому твердженні є, адже не варто забувати, що у світі існують злі сили, які будь-якої миті готові звести людину зі шляху праведного, щоб спрямувати її на путь погибелі.

Каїнові, коли той задумав скоїти вбивство власного брата Авеля: «І сказав Господь Каїнові: Чого ти розгнівався, і чого похилилось обличчя твоє? Отож, коли ти добре робитимеш, то підіймеш обличчя своє, а коли недобре, то в дверях гріх підстерігає. І до тебе його пожадання, а ти мушиш над ним панувати» (Бут. 4:6-7).

«Пануй над своїми гріховними думками, не йди за ними», – каже кожному з нас Господь і дає достатньо сил, щоб ми могли подолати будь-яку бісівську спокусу.

«Досягла вас спроба не інша, тільки людська; але вірний Бог, Який не попустить, щоб ви випробувалися більше, ніж можете, але при спробі й легшення дасть, щоб знести могли ви її» (1 Кор. 10:13).

Отож не варто звинувачувати в усьому бісів, хоча вони цілком реальні, проте Господь – реальніший. Він завжди готовий прийти на допомогу тим, хто просить Його про це.

Чимало людей, однак, знаходять винних у власних промахах і невдачах. Часом це буває чорна кішка, погана спадковість, «не таке» оточення,

просто невдалий збіг обставин, словом, увесь світ, окрім, власне, їх самих. Не оминула така втеча від відповідальності (бо перекладання власних провин на інших – це спроба уникнути відповідальності) і випадків, коли окремі люди намагаються виправдати негаразди, провали чи відверті злочини власної країни.

Найчастіше в цьому винні підступні країни-сусіди, «всесвітній таємний уряд», «сіоністська змова» чи інша такого роду маячня. Що цікаво, коли країна здобуває звитязну перемогу, досягає успіхів в економіці, науці, спорті чи просто на міжнародній арені, ці підступні таємні сили кудись «зникають», проте знову з'являються, коли на обрії виникає черговий державний провал...

Асоціації з рф тут не випадкові, бо ця територія дуже славиться приписуванням собі перемог (навіть вигаданих), а при настанні чергової кризи, яка часто-густо була викликана саме попередньою перемогою (навіть вигаданою), починає шукати винних у цьому будь-кого, окрім самої себе. Про те, щоб хоч раз взяти на себе відповідальність, ясна річ, не йдеться.

Але годі з тою рф, певно, вона нічому так і не навчиться, проте це, сподіваємось, не стосується особисто нас і ми не шукатимемо в особистих провалах передусім чийсь злої волі, навіть тих самих бісівських сил (попри їх реальність), а будемо вчитися брати відповідальність за це особисто на себе.

ЧУДЕСА НА ВІЙНІ

У підвал лікарні, де ховалися люди, принесли немовля днів п'яти від народження. Як тоді думали, це єдина людина, що вціліла під завалами після потрапляння бомби в багатопверхівку.

Лікар серед галасу та вибухів навіть не відразу втямив про що йдеться, бо лише заснув після зміни. Загорнуто в куртку немовля розмістили на стільці в кути, де ховалися літні люди, і на ту куртку мало не сів якийсь дідко. В останню мить лікар отямився і крикнув чоловікові не сидати.

Розгорнули згорток, взяли крихітне немовля і віднесли до жінок-породіль. Мало-там відмили і почали годувати.

Першого дня йому стало краще. Другого – гірше. Третього – ще гірше.

У мало го виявили опік. Педіатр сказав, що треба конче везти в опікове відділення, а інакше доведеться готувати коробку з-під взуття.

І от один із хлопців заявив, що заради такої справи він промчить швидше ракети та кулі і доведе дитину.

І довіз!

Принесли його в опікове відділення, почали оформлювати, і тут медсестра пригадала, що в них з опіками лежить молода мама, яка мало не божеволіє, бо десять днів тому народила хлопчика, але наприкінці пологів «прилетіло», вона через опіки знепритомніла і не знає, що з дитиною.

Через кілька хвилин молода мама, плачучи, тулила до грудей свого первістка.

(Автор невідомий).

ЕВАКУВАТИ ЛЮДЕЙ З АЗОВСТАЛІ, ОСОБЛИВО ЗАХИСНИКІВ МАРІУПОЛЯ ТА ПОРАНЕНИХ ВІЙСЬКОВИХ, – ЗВЕРНЕННЯ РАДИ ЦЕРКОВ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

На сайті Інституту релігійної свободи опубліковане звернення Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій до світових лідерів, ООН та інших міжнародних організацій про необхідність евакуювати людей із заводу «Азовсталь», включаючи захисників Маріуполя.

Релігійні діячі звернули увагу на те, що серед українських військових, які залишаються в облозі на Маріупольському заводі, чимало поранених. Ці захисники потребують невідкладної медичної допомоги. Однак російські окупанти масово обстрілюють Азовсталь і намагаються його штурмувати. Це стоїть на заваді евакуації.

ВРЦІРО закликає світових лідерів і міжнародні організації проявити милосердя, евакуювавши захисників Маріуполя на підконтрольну Україні територію в обмін на полонених російських солдатів та інших осіб, затриманих за антиукраїнську діяльність. Особливо слід проявити людяність до поранених, адже цього

вимагає міжнародне гуманітарне право.

Рада Церков підтримує та благословляє зусилля тих, хто продовжує боротися за порятунок кожної людини, яка знайшла прихисток на заводі «Азовсталь». Релігійні діячі моляться, щоб кожен мирний мешканець і захисник Маріуполя був врятований.

УЯВНИЙ ДІАЛОГ

Ворогів потрібно любити. – Так, тому лише з любов'ю можна повбавити всіх, хто прийшов зі зброєю на нашу землю. – Що ви таке кажете! Любов не чинить ближньому зла. Не можна вбивати. – Ну, тоді помірковано. Бог любить людину, яку створив? – Звісно ж. – Але це не завадило йому вчинити великий потоп, щоб очистити землю від розпущити, знищити народи Ханаану, побивати камінням за недотримання суботи... – Е-е, не все так однозначно... – А що це означає – «не все так однозначно»? – До Ісуса Христа було дозволено ненавидіти ворогів, а після – вже ні. – До Ісуса Христа любов не перешкождала вбивати, а після – вже перешкоджає? – Чому ви так жорстко ставите

питання? Після Ісуса Христа вбивати немає смислу. У нього – вся влада і сила. Він Сам зі всім розбереться. Нам треба тільки любити і всіх благословляти. – Тобто брудну частину роботи Христос візьме на Себе і Сам всіх повбиває? – Е-е, не все так однозначно... – Що це означає цього разу? – Христос прийшов спасти грішників, а не повбивати їх. – Тобто Божий суд, помста і відплата за ділами у вас скасовуються? Але ж Христос каже: «Мені помста належить, і Я віддам...» – Е-е, не все так однозначно... – Що знову? – Він може дозволити нашим грішникам вбивати їхніх грішників. А нам не можна. – Добре, що наші грішники вас зараз не чують...

Ігор Мацуца.

НИЩІВНИЙ ШЛЯХ НЕНАВИСТІ

«Ненависть – це глибоке емоційно негативне ставлення суб'єкта до індивіда чи іншого об'єкта, що характеризується відчуттям гніву, ворожестю, огидою, бажанням заподіяти йому біль, як фізичний, так і моральний, чи шкоду. Ненависть може існувати й без об'єкта, бути ні на що не спрямованою», – такі відомості про ненависть повідомляє нам стаття з електронної енциклопедії.

На останньому реченні: «Ненависть може існувати й без об'єкта, бути ні на що не спрямованою», – зосередимо свою увагу, бо воно якнайкраще ілюструє той хаос, що твориться сьогодні в серцях багатьох.

Не варто вважати, що росіяни, якими опанувала ненависть, плекають її лише до українців чи представників якихось інших національностей (той самий антисемітизм). Ця ненависть всеохопна і лише спрямовується пропагандою на певний об'єкт: сьогодні ненавидять українців, завтра – білорусів, післязавтра – поляків, не забуваючи, ясна річ, і далі ненавидіти при цьому білорусів та українців.

Але страждають від такої ненависті передусім самі росіяни, бо, як відомо, ненависть – це руйнівна емоція, яка знищує, випалює все навколо себе. Крім того, пересічний росіянин, на щастя, не так вже багато може завдати шкоди Україні, Польщі чи тим більше США, проте своєю ненавистю він отрує власне життя і життя тих, хто поруч, роблячи його просто нестерпним.

Однак на таку ненависть страждають не тільки росіяни, але й чимало українських громадян. Хоча вона спрямована не проти рф і її збройних сил, що можна зрозуміти у світлі останніх сумних подій, а проти, і то вже тривалий час, самої України і її народу.

Так, не дивуйтеся, в Україні живе ще чимало людей, які ненавидять саме її, і навіть

ставши жертвами російської агресії, вони продовжують ненавидіти українців, вважаючи саме їх причиною власних нещастя і страждань.

Жодною мірою не намагайтеся зрозуміти логіку цих засліплених ненавистю людей, бо в ненависті немає звичної і зрозумілої для більшості логіки – це логіка зла в чистому вигляді. Зла, яке готове самознищитися, але завдати бодай хоч якусь шкоду усім, хто поруч.

І не варто шкодувати цих людей, бо шлях такої нищівної ненависті обрали вони самі, і, підсвідомо відчувуючи, що цей шлях приведе їх до руйнації і загального краху в житті, продовжують простувати цим шляхом, бачачи в ньому чи то сенс всього життя, чи то виправдання власних гріхів, чи то ще якусь маячня.

Але попри всі ці вигадки-виправдання шлях у такої всеохопної ненависті один – моральне, духовне, а за ним і фізичне самознищення людини. Свідками чого сьогодні ми і є.

Тому, зважаючи на все це, бережімо свої серця від такої ненависті, щоб не уподібнитися тим, хто дозволив собі впасти в тенета нищівної ненависті.

ВІВЕСТИ НА ЯКІСНО НОВИЙ РІВЕНЬ РОБОТУ ЦЕРКОВ З ГУМАНІТАРНИМИ ВАНТАЖАМИ В УКРАЇНІ МАЄ НА МЕТІ КОМІТЕТ УЦХВЄ

Уперше з початку війни члени комітету нашого братерства зустрілися на виїзному засіданні на Київщині. Старші служителі поділились оперативною інформацією з областей (такий обмін інформацією відбувається у форматі Zoom-наради фактично щотижня), а ще розглянули та затвердили нові проєкти, які допоможуть Церкві давати адекватну відповідь на гострі виклики сьогодні.

Зокрема мова йшла про те, як вивести на якісно новий рівень роботу церков з гуманітарними вантажами в Україні. Старші служителі братерства

ухвалили рішення про створення спеціального благодійного фонду, який працюватиме з великими гуманітарними організаціями світу, що відчинили свої

серця і матеріальні активи для України.

Отже, команда служителів шукає партнерів та залучає до співпраці професіоналів – економістів, бухгалтерів, юристів.

«Нам довіряють, і ми хочемо оправдати це довіря, щоб усі зусилля та пожертви, гуманітарні та фінансові були спрямовані в правильне русло. І я вірю, що Бог це благословить, бо ми хочемо все це робити в ім'я Ісуса, для слави Його», – підкреслив старший єпископ УЦХВЄ Михайло Паночко.

Члени комітету затвердили також попередній

план заходів, спрямованих на роботу із психологічними травмами служителів та членів церков, які постраждали в зонах бойових дій та окупації.

Учасники наради обговорили можливі шляхи вирішення таких проблем, як гострий дефіцит служителів у регіонах, постраждалих внаслідок війни, матеріальна підтримка для пасторів, які виїхавши разом із сім'ями в інший регіон, втратили роботу і житло, та інші актуальні питання.

chve.org.ua.

«НАМ ВИПАЛА НЕЛЕГКА МІСІЯ – СЛУЖИТИ ЛЮДЯМ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ В ТРИВОЖНІ ЧАСИ» – ПАВЛО СМАЛЬ

Життя в період війни є важким випробуванням для усіх людей, а особливо ж для людей з інвалідністю.

У цей складний час, серед жаху і болю, Церква має нові виклики та активно працює на Божій ниві, – каже Павло Смаль, директор Департаменту праці серед людей з порушеннями слуху УЦХВС. – З початком війни робота Департаменту дещо трансформувалася, але не занепадає. Багато людей з порушеннями слуху та наших перекладачів жестової мови, які жили на сході країни, були змушені залишити свої домівки і переїхати до центральних та західних областей або ж за кордон.

У Маріуполі, де багато будинків просто знищені, де голод, холод та обмежений доступ до інформації, деякий час, до евакуації, глухі перебували разом з іншими людьми у підвалі дому молитви. Оскільки там комуніальні системи працювали автономно, дім Божий рятував людям життя не лише духовно, а й у буквальному розумінні: практично всі будівлі навколо постраждали, а церква стоїть цілосинька. З великої Божої милості більшість глухих евакуйовано, і зараз вони перебувають у відносній безпеці.

У центральних областях багато людей залишилися у своїх домівках. Валерій та Лариса Бондаренки розповідають, що люди з порушеннями слуху в цьому регіоні активно долучилися до волонтерських команд. Плетли маскувальні сітки, допомагали готувати приміщення для переміщених осіб, розносили продукти, приймали людей у своїх домах. У Вінниці люди з порушеннями слуху активно брали участь у волонтерській місії Латвійської

організації із допомоги глухим.

Західний регіон у ці нелегкі часи став надійним тилом для всієї країни. Мільйони людей (у тому числі люди з порушеннями слуху) знайшли там прихисток. Дехто проживає у церковних приміщеннях, декому надали житло у приватному секторі. Для них проводять служіння з перекладом на жестову мову, спілкування та зустрічі (Волинь, Івано-Франківщина).

Зокрема, Благодійний фонд «Кольори тиші» активно надає допомогу потребуючим на Івано-Франківщині. За словами служителя Романа та Ірини Мельничуків, від початку війни Фонд зміг прийняти і розселити десятки людей з порушеннями слуху з різних регіонів країни.

«Ми прийняли сім сімей та ще 25 осіб (здебільшого жінки та діти) із Запорізької області, семеро людей з Київської області, 32 особи з Донецької області, Харкова та Краматорська. Наш фонд займається також ремонтом одного з карпатських готелів, аби мати змогу прийняти глухих із Миколаєва та Слов'янська», – розповідає Роман Мельничук.

Варто згадати й про Львів як найбільший гуманітарний хаб країни. Як повідомив завідувач відділу праці серед

людей з порушеннями слуху в області Віталій Філіп, необхідну допомогу отримали понад 100 осіб з порушеннями слуху та сім'ї, у яких є нечуючі особи. Перекладачі жестової мови волонтерять разом з церковною молоддю на залізничних вокзалах, надають приватні консультації через соцмережі та інші комунікативні платформи. Львівська богословська семінарія

надала своє приміщення для облаштування місць перепочинку для осіб, які виїжджали за кордон. Волонтери – студенти та працівники ЛБС – підтримують зв'язок з перекладачами і мають змогу надати відповідну допомогу особам з порушеннями слуху.

Павло Смаль також зазначив, що високим показником якісної роботи перекладачів жестової мови є пропозиція однієї з країн ЄС щодо співпраці. Було запрошено двоє людей для онлайн перекладу глухим людям, які працюють на різних виробництвах за кордоном. Це чудова можливість презентувати церкву як суспільний інститут, де враховано потреби всіх верств населення. Директор Департаменту поділився планами на майбутнє щодо зустрічей як в онлайн, так і в офлайн форматах.

«Кожне покоління має свої виклики. Нам випала почесна і нелегка місія – нести людям з порушеннями слуху світло спасіння і надію у тривожні часи. Наша молитва до Бога – не лише про захист і підтримку, а й про мир та перемогу. Нехай Божа милість буде над нами», – підсумовує Павло Смаль.

Оксана Сухарина.

ЧОМУ Я ВИЖИЛА І В БЕЗПЕЦІ, А ІНШІ – НІ... ПРО «СИНДРОМ ВЦІЛІЛОГО»

Як я можу молитися про свої нікчемні потреби до Бога, якщо стільки людей потребують відповіді від Бога у значно складніших ситуаціях?!

Якби я залишилася, я б змогла ще комусь допомогти!..

Це все чуже: мова, культура, люди, церкви!.. Нікому ти тут не потрібна! Ти просто жабрачка!

Чому ти не повертаєшся додому, до церкви, до свого служіння, коли там більш-менш спокійно і росіяни туди не дійдуть, та й взагалі, ми переможемо, ти що — зрадниця?!

Думки, які мучать і розривають зсередини вже другий місяць... Хочу поділитися тим, що допомагає мені жити далі. То я сильна і готова все здолати, а то вже слабка і потребую допомоги. Це нормально, я лише людина.

Не закривайтеся в собі, будьте чесними й відкритими самі з собою і з іншими; пам'ятайте: Бог вірний вам (Він працює не з масами, а з кожною особою зокрема); спілкуйтеся з тими, хто бажає вам добра.

Якщо ви розумієте, що все дуже погано, знайдіть безплатні семінари про «синдром вцілілого», які допоможуть зрозуміти, що ви не самі такі, що це нормально для такої ситуації, і пояснять, що робити далі.

Марії та Йосипу теж довелося втікати в Єгипет, щоб зберегти життя маленькому Ісусу. Їм підказав ангел, а нам — влада, дозволивши багатодітним сім'ям виїжджати з країни. Дехто ж шукає прихистку на безпечніших територіях в Україні.

Бог доручив вам найважливіше — дітей, і ваша відповідальність — зберегти ці подарунки від Бога, тому що піклування про домашніх

важливіше за будь-яке інше служіння.

За кордоном мамі з багатьма дітьми самій складно, яку б допомогу їй не надавали, тож якщо влада дозволяє виїхати разом із чоловіком, чому б цим не скористатися.

Якщо ви вирішили їхати за кордон і там залишатися деякий час або ж і назавжди — то ви не зрадники. Чого не зробиш заради безпеки і добра дітей.

Найважливіше — щоб ваша сім'я служила Богові.

Служіть чим можете: і в Україні, і за її межами, де б ви не були. Українська нива нині простяглася по всьому світі. Знайдіть те, що можете робити безпосередньо ви.

Пам'ятайте: ви звітуєте насамперед перед Богом і своєю сім'єю. Завжди буде хтось, хто не розумітиме ваших дій. І це нормально, бо інші не живуть вашим життям, у вашій реальності, мають власні проблеми і можуть шукати, кого би в них звинуватили, свідомо чи несвідомо.

Та й будьмо відвертими: ми теж не завжди розуміємо, чому інші роблять те або те.

Так, як раніше, не буде ніколи, навіть якщо ви вирішите повернутися. Рішення доведеться приймати особисто. Всюди (і в Україні, і за її межами) доведеться пристосовуватися, вчитися жити по-новому, розуміючи, що перші три місяці, потім — перший рік завжди найважчі.

Ніколи не пізно вчитися чомусь новому! Однак у всьому цьому ми не самі — з нами Бог і Спаситель, Який ніколи не залишить, все розуміє і завжди поруч, відчуваємо ми це чи ні.

Наталія Хром'як.

ТЕСТ КРАСИ

Я зустрів свідчення Божої присутності в найнесподіваніших місцях. Під час поїздки в Непал один лікар організував для нас із дружиною екскурсію в лікарню «Зелені пасовиська», що спеціалізується на реабілітації прокажених. Коли ми йшли зовнішнім коридором, я помітив у дворі одну з найпотворніших людських істот з усіх, яких мені колись доводилося бачити. Руки цієї жінки були перебинтовані марлевою пов'язкою, замість стоп стирчали деформовані кукси. Її ніс ввалився настільки, що, дивлячись на неї, я міг заглянути в її носові пазухи. Її очі були поцятковані наростами, що не пропускали світло. Ця жінка була повністю сліпою. Шкіру на неприкритих ділянках її рук вкривали рубці.

Пізніше ми повернулися тим же коридором. Раніше побачена нами істота вже підповзла до самого краю доріжки. Ця жінка пересувалася, упираючись в землю ліктями і підтягуючи вперед тіло. Без найменших вагань моя дружина, нахилившись, обійняла нещасну за плечі. Жінка, опустивши голову на плече Джанет, щось заспівала непальською мовою. У мелодії ми відразу ж впізнали пісню «Ісус любить мене».

«Данмая — один із найвірніших членів нашої церкви», — розповів нам пізніше лікар. — Більшість наших пацієнтів — індуїсти, але в нас тут є невелика християнська каплиця, і Данмая не пропускає жодного богослужіння. Вона — молитовний воїн. Любить зустрічати і вітати усіх відвідувачів «Зелених пасовиськ». Навпевно, вона почула наші голоси, коли ми йшли коридором».

Через декілька місяців ми дізналися, що Данмая померла. Поряд зі своїм робочим столом я зберігаю

фотографію, яку зробив у той момент, коли вона співала Джанет. Щоразу, коли я почуваюся спалюваним нашою схибленою на красі культурою, в якій люди викладають захмарні суми заради досягнення якогось неможливого ідеалу краси в той час, як лікарні на кшталт «Зелених пасовиськ» ледь-ледь зводять кінці з кінцями на добродійні пожертви, я дістаю цю фотографію. На ній я бачу двох прекрасних жінок: мою дружину в купленому напередодні яскравому непальському костюмі, яка мило всміхається, і стару в її обіймах, яка провалила б будь-який з колись виячених тестів на красу, за винятком одного, найважливішого.

З цієї деформованої, висохлої тілесної оболонки сяяло світло Божої присутності. Святий Дух знайшов Собі оселю.

Філіп Янсі.

Із книги «Молитва. Чи здатна молитва змінити життя?».

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ МІЖКОНФЕСІЙНИЙ ГУМШТАБ ДОПОМАГАЄ ТИСЯЧАМ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Тернопільський міжконфесійний гуманітарний штаб, який налічує близько 500 волонтерів на чолі з Іваном Гонтарем, допомагає людям — надає прихисток переселенцям та гуманітарну допомогу. У такий важкий час церкви спільно служать народу України й практичними діями показують Божу любов і турботу.

Заданими штабу, волонтери надали прихисток на одну-дві ночі 30 тисячам переселенців та гуманітарну допомогу понад 13 тисячам людей, в гарячих точках — понад 34 тисячам осіб; забезпечили гарячими обідами понад 35 тисяч людей.

Розселення переселенців

125 євангельських церков Тернопільської області приймають переселенців і допомагають їм знайти довготривалий прихисток. Люди щиро вдячні за допомогу, адже доволі складно знайти самостійно квартиру або кімнату. На сьогодні вже сотні сімей розселили по Тернопільщині. До того ж у Тернополі та на його околицях сформувалося 25 центрів для розселення переселенців. Вісім-дев'ять операторів кол-центру приймають запити від людей та розподіляють їх між центрами прийому, де переселенці можуть отримати потрібну інформацію, медичну допомогу, відігратися, прийняти душ, поїсти та переночувати. Ще тут готові вислухати та підтримати.

Люди зараз як ніколи відкриті до Слова Божого, і це гарна можливість для благовісту. Серед переселенців є ті, котрі

покаялися і планують приймати хрещення. Бувало, що за день надходило близько півтори тисячі дзвінків.

Часто доводиться зустрічати людей в комендантську годину чи серед ночі. Вони приїжджають виснаженими, провішши в дорозі по три-чотири дні. Інколи переселенці везуть вантажними мікроавтобусами. Були випадки, що евакуйовані сім'ї ночували у власних автомобілях на автозаправці, бо не мали де зупинитись. Їх знаходили й запрошували переночувати до церкви.

Команда штабу, співпрацюючи з військовими та поліцією, має змогу пересуватись під час комендантської години для розвезення людей.

Траплялося, що місце при церквах не вистачало, тому сім'ї приймали їх у себе. За весь час штаб допоміг знайти прихисток понад 30 тисячам переселенців.

Евакуація

Людей, які збираються виїжджати з Донбасу, понад 10 бусів з Тернопільщини доставляють до евакуаційних поїздів. Далі у Тернополі пасажирів зустрічають

на залізничному вокзалі й відправляють у центри прийому переселенців, де їм дають змогу проживати кілька місяців.

Тим, хто вирішив залишатися у місті, допоможуть знайти житло на довготривалій проміжок часу.

А тих, які планують їхати в іншу країну, відправляють на автобусах до кордонів. Звідти людей забирають партнерські церкви в Німеччину, Польщу, Чехію і Румунію.

В інших країнах біженців приймають віруючі люди та допомагають з проживанням. Щодня понад 300 людей їдуть до кордону. Загальна кількість евакуйованих людей — понад шість тисяч.

Гуманітарна допомога

Окрім того, благодійники з-за кордону відправляють вантажі з гуманітарною допомогою, зокрема в Харків, Київ, Ірпінь, Полтаву, Запоріжжя, Донецьк, Дружківку, Лисичанськ, Луганськ, Слов'янськ, Бахмут, Суми, Миколаїв та Одесу. А гумдопомогу в гарячі точки штаб відправляє автомобільним транспортом або пасажирськими евакуаційними потягами.

Годування евакуйованих на автотрасах

Тернопільські волонтери щодня з перших тижнів війни оперативно розвозили їжу до блокпостів на великі автомобільні траси. Там родини переселенців, які евакуйовуються на автівах чи автобусах, мали можливість поїсти у довгих чергах на блокпостах. Відтак були нагодовані три-чотири тисячі людей.

Волонтери з церкви «Благодать» під керівництвом Романа Козодоя служать людям в гарячих точках України. Зокрема, на Луганщині вони попали під обстріли, але Бог зберіг їхнє життя.

«СИНКУ, ТЕБЕ ВРЯТУВАЛИ МОЛИТВА ТА ЗЕМЛЯКИ». ЯК РИБАЛКИ ВРЯТУВАЛИ ВІД ГОЛОДУ ТА ОКУПАЦІЇ ДВІ ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ НА КИЇВЩИНІ

10 березня 2022 року від села Сухолуччя відчалили два надувні моторні човни й попрямували Київським водосховищем у бік лівого берега. В одному з них був чотирирічний Сашко та його бабуся, які тікали від обстрілів та звірств росіян. Востаннє з мамою, Ганною Яхно, Сашко розмовляв телефоном напередодні, 9 березня. Казав, що скоро побачаться. Наступного дня човен потонув.

Тіла бабусі Сашка та ще однієї жінки знайшли 11 березня, а самого малюка шукали більше місяця. «Сьогодні ми знайшли тіло Сашеньки, – написала 5 квітня Ганна Яхно в Instagram. – Дякую кожному, хто вірив, хто допомагав у пошуках, дякую за ваші молитви і віру, за підтримку».

Трагедія сім'ї Яхно затьмарилася десятиліттями історії зі славним кінцем, про які теж потрібно знати. У березні на берегах Київського водосховища волонтери створили евакуаційні та гуманітарні пункти. За допомогою човнів кілька тижнів постачали в ізоляційні села продукти. Вивозили у безпечні місця старих, жінок та дітей.

Тетяна

12 березня Тетяна Білаш взяла в дорогу змінну білизну та молитву. У невелику сумку акуратно склала пелюшки, сорочки та памперси. Під звуки канонади та рев літаків із червоними зірками в утробі вагітної жінки билосся й завмирало від страху нове серце. В її будинок на вулиці Ватутіна в Страхолиссі постукали напередодні ввечері: «Свої! Таню, будь готова. Збирайся! Без заперечень! Завтра тебе повеземо».

План був такий: переправити вагітну Київським водосховищем на лівий берег, подалі від окупованої частини Вишгородського району. Звідти дістатися одного з пологових будинків Києва. Там зробити кесарів розтин, запланований ще до вторгнення.

Разом із Танею до пробного евакуаційного рейсу, організованого рибалками, потрапили троє дачників. Вони приїхали 23 лютого зі столиці. Але так і застрягли на два тижні в оточенні орди, що ввійшла з Білорусі 24-го.

О восьмій ранку Білаш була на пристані. Ковчег вирушив у дорогу о дев'ятій. Сильний вітер і хвилі змушували всю дорогу молитися: «Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим».

– У той час була крига, виїжджати на море (водосховище) було важко, – згадав Таня. – Я дуже боюсь плавати на човні. Особливо коли великі хвилі, у мене паніка. Ми пливли, ламали кригу, а я весь час молилася «Отче наш». Десь години

півтори пливли. Шукали місце, де мене чекали. Трохи заблудилися. Висадилися. Нас знайшли та забрали. Було дуже страшно, тому що над нами літали безпілотники, з літаків запускали ракети. Боляся, що нам щось на голову скинуть.

Рибалки обгортали замерзлу Таню в ковдру. А потім, коли все закінчилося, розповідали: «Вона, бідна, по тому човну, як м'ячик, каталася. Наякажи ми її тією кригою та хвилями».

Тетяна Білаш народила у пологовому №2 на вулиці Мостицькій у Києві. Хлопчик. Вага 3400. Ім'я – Андрійко (так лагідно називає його мама). Коли Андрій підросте, то дізнається, що народився 8 квітня 2022 року в самому розпалі війни. Батьки пояснюватимуть: «Синку, тебе врятували молитва та земляки. Ти названий на честь Андрія Первозванного, апостола та галилейського рибалки».

Олена

Щоб нагодувати п'ять тисяч людей, Ісусу вистачило п'ять хлібів та дві риби. Добрим самарянам із Страхолисса для допомоги кільком сотням людей знадобилося значно більше продуктів.

– З перших днів стало ясно, що продуктами ніхто у нас сильно не затарений. Хлопці не лінувалися, виходили в море. Ми ловили рибу, роздавали людям. Відвозили на інші села, які опинилися в пастці, – розповідає Олена Алієва.

Танки ворога стояли за п'ятнадцять кілометрів, під селищем Оране, обривавши дорогу на Іванків і велику землю.

– Ми за лічені години 24 лютого залишилися кинуті. Не було ні поліції, ні прикордонників. Ніхто нічого нам не сказав. Ніби в капкані опинилися. Кругом крига. Попереду орки. По боках – ліси. Наш апендикс, наш півострів, міні-Крим, як ми його називаємо, відрізали: Страхолисса, Горностайпіль, Фрузинівка, Зорин, Губин... – Але руки в нас не були зв'язані, – усміхається Олена.

Виїжджати до Ораного й далі на Іванків, де йшли бої, місцеві не наважувалися. На блокпостах перевіряли татування,

шукали «нацистів». З'являлися новини про розстріляні мирні автоколонни.

Страхолисса, де мешкало близько 600 осіб, почало наповнюватися біженцями з Дитяток, Ораного, Фрузинівки.

– У нас тут було трохи спокійніше, багато сімей тікали до нас від того страху. Ми провели перепис – у нашому селі тільки в перші дні було біля 200 приїжджиків. Якби орки зайшли до нас, то врятуватися можна б було тільки в лісі або перейти через воду, – розповідає Алієва.

Минуло кілька днів після вторгнення, і зник мобільний зв'язок – ворог поставив глушилки. Люди знаходили окремі точки, де можна було зловити слабкий сигнал. Телефонували до Києва, просили про допомогу.

За тиждень почали потроху панікувати. Найскладніше було від незнання, що відбувається довкола. Від постійного очікування, що окупанти зайдуть у Страхолисса.

– На рибі довго не проживеш. Закінчувались олія, мука, а без хліба ситий не будеш. Обдзвонили друзів у столиці. Вони привезли на той бік через Вишгород продукти, а ми забрали на човні. У той перший рейс роздобули три мішки борошна. Склали список тих, кому воно потрібне найбільше. Вийшло по п'ятсот грамів на людину.

Після успіху перших пробних поїздок рибалки та активісти влаштували у Страхолиссі евакуаційний центр, пов'язаний із кількома точками на лівобережжі, на стику Чернігівської та Київської областей. На лівий берег вивозили біженців, багато з яких вирушали далі до Європи. На правий – привозили їжу та ліки. За півтора місяця ізоляції у Страхолиссі померли троє пенсіонерів. Їм допомогти не встигли.

– Спочатку ми навіть не думали, що нас так затягне це волонтерство, – каже Алієва. – Але потім зрозуміли: хто, як не ми?! Страшно було. Ми чули, що там далі, у Богданах, хтось здав оркам тих, хто також займався перевезенням морем людей і продуктів. За ними приїхали, наділи мішки на голови та повезли в Димер...

Пупсик

Від великої води Київського моря Страхолисса захищає архіпелаг із кількох островів. Човен із репортерами огинає найбільший із них – Хільчу. Рибалки збільшують швидкість до сімдесяти кілометрів, і прогулянка перстає бути спокійною. Днище човна б'ється об хвилі, наче об гальку.

– Якщо на повному ході випасти, перші метри з десяти будеш наче по асфальту котитися, – перекикує гул двигуна та шум вітру Андрій. – Але зараз це ще легенький вітерець.

52-річного Андрія, який незворушно сидить то на краю борту, то на носі човна, місцеві жінки називають Пупсиком.

Пупсик – кременезький корінний киянин, який жив у центрі, на вулиці Василя Тютюнника. Він спробував попрацювати рибалкою в Страхолиссі кілька років тому та й так і не повернувся назад у галасливе місто. Каже, у столиці вирозка відкривається кілька разів на рік. Тут про болячки забув.

Андрій розповідає, як організували переправу для біженців та гуманітарки. По той бік було кілька точок евакуації. У хорошу погоду до найдалшої – 40 хвилин ходу. У шторм – годину чи більше.

– Ось там орки стояли, – махає вдалину Андрій. – Дивуюся, що по нас ніхто не стріляв, але ми за це на них не ображаємося.

Дурість горе-завойовників виявилася співмірною з величезною площею Київського водосховища та прилеглих земель. Те, що на штабних картах росіян виглядає як велика пляма, насправді – величезне полотно, сплетене з заплав, островів, боліт, гирл річок, лісів та духу українців.

Варто припливти човном хоча би пів години, щоб зрозуміти: загубитися чужинцю тут нескладно навіть із сучасними засобами навігації. Довго утримувати ці краї в окупації видається нереальним.

Зараз, коли ворог втік, місцеві з легешенням розповідають: «У лісі, між Богданами та Сухолуччям, є невелике село Плява. Вони повз нього дорогою їздили і жодного разу якось не потрапили. Ми туди теж гуманітарку завозили та вивезли людей. Загалом окупанти приїхали якісь невідповідні. Багато в них було недогляду. І слава Богу!».

Олександр

23 червня 1986 року указом президентії Верховної Ради УРСР село Страхолисса перейменували на милозвучне Зелений Мис. Навіть топоніми мали мовчати про катастрофу на ЧАЕС. Місцевих тутешніх хачі ніколи не лякали. Споконвічну, темну назву Страхолисса повернули за кілька років. Коли рвонуло в сусідньому Чорнобилі, Олександр Куліні було чотири. Особливий проблем із радіацією він, як і більшість односельців, у своєму житті не мав. У березні 2022-го люди в Страхолиссі відчували дивну сухість у роті.

– Орки ж там окупали рили в Рудом лісі,

ото, мабуть, і підняли весь цей радіаційний пил, який до нас пішов, – кажуть вони.

39-річний Куліна – один із тих, хто більше місяця курсував правим та лівим берегами Київського водосховища. Перевозив вантажі. Рятуював старих, жінок та дітей. У великий одинадцятиметровий човен, куди за бажання можна було вмістити до тридцяти осіб, садили щонайбільше шістьнадцять. Завдань було два: не потонути і пройти якнайшвидше більше десяти кілометрів до іншого берега.

– У нас тут така дорога життя була! – каже рибалка. – Під чим тільки не їздили: дрони, вертольоти, літаки! Тому ти просто лежиш, щоб швидше дістатися того боку. Швидкість – шістьдесят кілометрів. Не можна потрапити під обстріл. Не можна зменшувати обертів, щоб човен, навантажений речами, людьми, собаками та кішками, не пішов на дно. Бували дні, коли мороз міцнів до мінус десяти. Хвилі на великій воді сягали двох метрів.

– Якщо шторм, то ворогові такого не побажаєш, – каже Куліна. – Приїжджали всі мокрі. Бувало, тричі на день переодягались. І знову в рейс.

Царство живих

У статті «Страхолисса» на Вікіпедії селу з такою моторошною назвою присвячено лише кілька рядків. Але після 24 лютого 2022 року ця незримая точка на карті набула розмірів вселенських. В основі нового епосу, який пишеться нині у Страхолиссі та по всій Україні, – прості люди.

Багато хто з тих, хто допоміг людям на Київському водосховищі, опинився там загалом ненароком. Але для тих, хто вірить у Боже провидіння, – це зовсім не випадково.

Доля закинула у Страхолисса за кілька років до вторгнення і Олену Алієву, і Андрія «Пупсика», і їхніх друзів-рибалок Станіслава Закусила з Андрієм Мудраченком. Усі вони залишилися з різними причин, щоб холодною весною 2022-го року організувати переправу.

Між кількома скромними рядками про Страхолисса у Вікіпедії, крім сухих статистичних даних, з'явилося багато людського. Головне озвучують місцеві: «Ми довели, що українці – надзвичайні. Ми готові об'єднуватися та допомагати один одному у найскрутніших ситуаціях». «Україна – це Антиросія», – кричали пропагандисти. Але що росіянину зло, то іншим – чеснота.

У великий розділ скрижалів, присвячений Страхолиссі, надовго увійшли два головні персонажі. Один – звичайний український рибалка, який рятує душі в царстві живих. Інший – кременівський старий, який орудує на переправі у царстві мертвих.

Не треба бути пророком, щоб зрозуміти, кому з них дістанеться небесний «Оскар».

Євген Руденко.

Ельдар Сарахман.
pravda.com.ua

БОЖА СИСТЕМА КООРДИНАТ

Багато українців ще не можуть повірити (чи намагаються в це не вірити), що аж так багато росіян відкрито підтримують злочинні дії своєї правлячої верхівки. Люди не можуть усвідомити, до якої нищотності здатна опуститися така маса людей. Нам не під силу збагнути всієї глибини морального падіння переважної більшості громадян рф. Не варто шукати дно в бездонній прірві – саме життя переконує в цьому навіть найбільших скептиків.

Але це не завдасть нам спробувати віднайти причини такого занепаду. Так би мовити, для профілактики.

А причина насправді лежить на поверхні, і допоможе нам її виявити Біблія. «Не роби собі кумира і ніякого зображення того, що на небі вгорі, і що на землі внизу, і що у воді нижче землі; не поклоняйся їм і не служи їм, бо Я Господь, Бог твій, Бог ревнитель, що карає дітей за провини батьків до третього і четвертого роду тих, які ненавидять Мене» (Вих. 20:4-5). Саме так звучить Друга заповідь Закону Божого, даного на горі Синай. І саме грубе порушення цієї Божої заповіді росіянами призвело до такого

очевидного морального занепаду, коли вони почали на чорне казати біле, на біле – чорне, мир став для них війною, а війна – цілком звичним явищем.

Однак до чого тут поклоніння Богові? Річ у тім, що Божі заповіді ґрунтуються на авторитеті Божому про те, що є добрим, а що – злим для самої людини. Це мірило добра і зла вона приймає, довіряючи Богові, або не приймає і починає жити на власний розсуд, як це робилося в СРСР і продовжується, фактично, у християнській росії. Християнській лише на словах, бо ділами ця країна доводить зовсім протилежне: не можна стверджувати, що віриш у Бога, якщо разом із тим ти відкидаєш Його святі заповіді, бо таким чином ти заперечуєш, що віриш у Нього, за аналогією: «Хто каже: "Я люблю Бога", а брата свого ненавидить, той говорить неправду; бо той, хто не любить брата свого, якого бачить, як може любити Бога, Якого не бачить?» (1 Ів. 4:20). А якщо відкидаєш Бога, тоді для тебе постають інші боги,

ідоли. У випадку багатьох росіян таким ідолом став їх президент путін.

Якщо людина поклоняється путіну (хоча після всього, що він накоїв у всьому світі, цього ідолопоклонника і людиною не назвеш), тоді цей упир стає для неї моральним авторитетом, мірилом, яке вказує, що добре і що – погане для людини. І тоді з'являється на світ вже доволі знайома картина: коли на чорне кажуть біле, на біле – чорне, мир стає війною, а війна – цілком звичним явищем...

Таки шляхом крокує більшість росіян, і доводиться їм щось, що суперечить їхній системі цінностей, – загалом марна справа. Але самі пам'ятаймо, до чого призводить поклоніння ідолам: «Я Господь, Бог твій, Бог ревнитель, що карає дітей за провини батьків до третього і четвертого роду тих, які ненавидять Мене». І не тільки пам'ятаймо, але намагаймося жити в Божій системі координат, щоб не плутати чорне з білим і мир – із війною.

ПРО МОВУ І ПРО ЦЕРКВУ. РЕФЛЕКСІЯ ПРО НАБОЛІЛЕ

Я з дитинства в баптистській церкві. У певний момент свого життя усвідомив, що саме церква як структура стала одним із найпотужніших елементів мого русифікації в період становлення. Це не було її свідомо обраною програмою. Просто вона, як соборне утворення, дуже інертна і неповоротка. Церква складається з людей, просякнута не лише духовними істинами, а й цілком конкретною ментальністю, що є результатом виховання та життєвого досвіду. На жаль, це не дає їй не те що випереджати час, а хоча б іти в ногу з ним.

Міська церква мого дитинства — це спільнота з русифікованими людьми переважно радянського типу мислення. У той час, як Україна набула незалежності, проукраїнський рух спливав на ноги та міцнів із кожним роком, церква залишалась форпостом «руськава міра». Несвідомо. Просто якщо пастор з дитинства читає синодальний переклад, читає літературу російською, усе життя проповідує російською і молиться російською, і Бог для нього завжди був таким собі Росіянином, то щось в цьому змінити вкрай важко. Тому що це твоя ідентичність.

Для віруючого ця ідентичність набагато глибша за національну. Будь-які зміни в тому, що є основою ідентичності людини, — це часткова смерть. Ти не можеш відмовитись від перекладу Біблії, слова якого буквально, течуть по твоїх жилах, і зберегти свою особистість в повному обсязі. Ти не можеш відмовитись від мови, яка прошила тебе наскрізь, і залишитися тим самим. Частині тебе потрібно реально вмерти.

І тут постає запитання: а скільки від тебе залишиться? Чи вистачить цього для функціонування нового тебе? Чи є ще в тебе достатньо часу розвинути іншу ідентичність, виростити її? На мою думку, для певної кількості людей певного віку це просто неможливо. У них банально вже запечатаний розум та мало часу в запасі.

Скажу по собі: російськомовний я був значно розкутіший і хуткіший на слово, на розум, на думку. Усі концепції осмислені та закарбовані в мені російською. Усі

тексти Біблії в мені російською. А зараз я немовби той валянок, що ледве зводить до купи більш-менш складну думку. Звісно, через два роки стало вже значно легше, але все ще дуже важко. Я не той, ким я був. Велика частина мене вмерла, бо я нею не користуюсь. Я буду нового себе. І цей процес у 36 значно важчий, ніж у 15. Отже, для цих страждань повинна бути серйозна причина. І вона в мене є.

Але не всі хочуть проходити такий шлях. Часом легше вмерти фізично, аніж зрестися себе.

До чого я це все? До того, що досі повно українських євангельських церков, де проповіді звучать російською. І я вам скажу: будуть звучати російською доти, доки пасторами будуть люди, що прикипили до своєї російськомовної ідентичності.

Звісно, є доволі багато церков, де проповідь та пісні звучать українською. Але це, передусім, пов'язано або з географічним розташуванням, або з приходом українськомовного пастора-лідера.

Україна — демократична держава, її політичні лідери періодично змінюються, що допомагає обирати тих, котрі більш-менш відповідають викликам часу. Церква — умовно демократична, і пастор часом залишається «при посаді» десятиліття.

Це і добре, і погано. Погано тоді, коли правильні зміни в суспільстві не резонують із внутрішнім світом лідера церкви. І той лідер лише ворує налаштовується проти них, навчаючи пастору, що «то все є мирське».

Якби я не був віруючим, то вже давно

коло моєї щирої дружби та близького спілкування було би лише українськомовним. Але зараз не так, бо є децю вище цього — церква. Я не можу відмовитись від спілкування з віруючими у своїй церкві. Я продовжую ходити на служіння, де пастор продовжує проповідувати російською. Це шалено ятрить мені душу. Бо це не дає зміцнити моїй новій ідентичності, а ще псує моїх дітей. Замість того, щоб рости їх монолітними українцями, «руській мір» продовжує корумпувати їх через хороше, від якого мені ніяк не відокремитися. Це тягар, який я несу. Несу через те, що керівництво церкви зволікає з необхідною трансформацією.

Маю декілька пропозицій. Є пастори, які здатні перейти на українську. Тому є хороші приклади. Звісно, ви втратите в якості проповіді: легкості, швидкості, точності. Але це буде прийнятна втрата. Те, що залишиться, буде на достатньому рівні. З часом ви поліпшите свою проповідь українською, і все буде добре.

А є пастори, які вже не здатні цього зробити, бо можуть бути хорошими пасторами лише російською. Ваше завдання — зрозуміти свою ніч та прийняти її.

Це означає, що вам потрібно поставити виклик часу понад свої амбіції залишатись основним проповідником. Навіть якщо ви дуже хороший проповідник. Але публічна проповідь в Україні — то вже не для вас. Потрібно шукати чи готувати інших братів, які будуть здатні якісно проповідувати українською, та все більше надавати їм цю можливість. Згодом потрібно поставити українськомовного пастора на своє місце, а самому відійти у тінь. Інакше церква буде продовжувати вливати «руській мір» в голови своїх членів, як би ви це не виправдовували.

Звісно, я не закликаю ставити на проповідь аби-кого, хто говорить українською. У всьому потрібен здоровий підхід.

Олексій Медяник.

ЖИТТЯ ЧИ СМЕРТЬ?

Коріння моральної, а за нею і розумової деградації громадян рф і білорусі заховане в їх «любому» СРСР. І не треба цьому дивуватися, адже за рівнем громадянської відповідальності більшість росіян і білорусів залишилися саме там. І якщо в СРСР голова держави призначався радою керівників компартії, і від громадян СРСР дійсно нічого не залежало, то в сучасних рф та білорусі є так звані «вибори голови держави», от лише що більшість населення цих країн давно звиклася з думкою, що це лише профанація і від них так само нічого не залежить. Можна було б навіть заявити, що ці народи є «невинними жертвами» двох тоталітарних режимів, якби не Україна.

Україна мала однакові з білоруссю та рф стартові позиції, проте в Україні зародилось і розвивалось у часі громадянське суспільство, яке дало себе знати під час двох Майданів, а згодом — і у визвольній війні проти російських загартників. А тепер і білоруських, попри те, що вони всіляко заперечують свою участь у збройній агресії проти України. І саме у відмінності розвитку громадянського суспільства цих трьох країн (і відсутності цього розвитку) треба шукати глибинні причини сьогоденної кровавої агресії: раби люто ненавидять вільних людей і готові на все, щоб забрати в них цю свободу. Навіть ціною власного життя, яке насправді не має для самих рабів великої цінності.

Що буде далі? Україна неодмінно вистоятиме і повернеться до низки розвинутих європейських держав, де їй по праву належить місце. А рф і білорусь? Усе залежить від громадян цих країн-агресорів: виберуть вони свободу чи рабство. Але в будь-якому разі їм доведеться платити страшну криваву ціну: і за злочини, які встигли накоїти їх диктатори і на які вони воліли до часу не звертати уваги, і за шлях, який вони потім оберуть. Як не

дивно, але шлях до рабства теж лежить через кров і страждання, СРСР — яскравий тому приклад.

Проте шлях рабства насправді тупиковий і з часом призводить до чергового сумного фіналу, де людям знову доводиться обирати шлях свободи чи рабства. Біблія про цей вибір говорить так: «Ось, я сьогодні запропонував тобі життя і добро, смерть і зло. Якщо будеш слухати заповіді Господа Бога твого, які заповідаю тобі сьогодні, любити Господа Бога твого, ходити усіма путями Його і виконувати заповіді Його і постанови Його і закони Його, то будеш жити і розмножишся, і благословить тебе Господь Бог твій на землі... якщо ж відвернешся серце твоє, і не будеш слухати, і заблудиш, і станеш поклонятися іншим богам і будеш служити їм, то я сповіщуватиму тебе сьогодні, що ви загинете і не пробудете довго на землі... У свідки перед вами прикликаю сьогодні небо і землю: життя і смерть запропонував я тобі, благословення і прокляття. Обери життя, щоб жити ти і нащадки твої» (Повт. Зак. 30:15-19).

Оберімо ж життя, щоб жити нам і нашим нащадкам на цій землі.

НАПАД РФ ПІДТРИМУЮТЬ 86,6% РОСІЯН, І МАЙЖЕ 75% ОПИТАНИХ ДОПУСКАЮТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ – ДОСЛІДЖЕННЯ

Згідно з опитуванням, яке проводила компанія «Active Group», 86,6% росіян підтримують напад рф на країни Європейського Союзу. 13,4% людей негативно поставились до вторгнення Росії до інших країн. Майже 75% респондентів тією чи іншою мірою допускають застосування ядерної зброї російським урядом, негативно до цього ставляться лише 25,5% опитаних.

75% росіян схвалюють ідею збройного вторгнення до наступної країни і вважають, що нею має стати Польща. Це логічне продовження «військової спецоперації рф», на думку респондентів.

46% респондентів абсолютно впевнені в тому, що уряд росії має атакувати ЄС, а 40,6% вважають допустимим розширення військових дій.

13,4% опитуваних висловилися про негативне ставлення щодо збройного вторгнення в інші країни.

Згідно з дослідженням, наступними жертвами нападу рф можуть стати Польща (75,5%), країни Балтії (41%), а також Болгарія, Чехія, Словаччина та Угорщина (39,6%).

Серед опитаних 40,3% вважають допустимою ядерну атаку, а 34,3% тією чи іншою мірою підтримують таке рішення влади.

Категорично негативне ставлення до використання ядерної зброї лише у 25,5% росіян. Словом, майже три чверті громадян рф підтримують війну проти України. При цьому більшість росіян вважають, що буде краще, якщо путін залишатиметься президентом якнайдовше. Однак серед російського населення зростає песимізм щодо фінансового становища у зв'язку з санкціями з боку Заходу. Опитування провела група незалежних російських соціологів.

activegroup.com.ua.

«ЛЮДИ ПРОСТО ЗНИКАЮТЬ»

Олена живе та навчається у Києві, однак у перші дні війни вона з батьками опинилася у Херсоні і виїхати вже не змогла. За словами Олени, у Херсоні зараз «тихо». Російські прапори ночами жителі знімають, але вранці вони з'являються знову. Продукти є, але катастрофічно не вистачає ліків – особливо інсуліну та препаратів від гіпертонії. Ліки іноді видають у місцевих лікарнях, де вранці збираються величезні черги. Вистачає не всім.

Олена розповідає, що в перші тижні окупації вони з батьками ходили на проукраїнські мітинги на майдані Свободи Херсона. Проте потім мітинги почали розганяти, пускати сльозогінний газ та стріляти по мітингувальниках. Тоді акції протесту припинились.

«Тут справді тихо, тільки їздять бронетранспортери із «зетами», але ми намагаємось менше виходити на вулицю, тільки в магазин за продуктами, бо люди просто зникають. Здебільшого активісти. Батько моєї однокурсниці, який ходив на всі мітинги, одного разу вийшов із дому і не повернувся. Ніхто й досі не знає, де він. Ще один наш знайомий зник на три дні, повернувся дуже побитий, але нічого не розповідає», — каже Олена.

За словами дівчини, із міста можна виїхати лише в бік Криму. У бік території, яка перебуває під контролем України, не випускають. «Я знаю кілька людей, яким вдалося виїхати, але інших просто розвертають на блокпостах, часто вигрібаючи все, що знайшли у машині», — зазначає вона.

Олена каже, що у Херсоні зараз багато жителів навколишніх сіл, де ситуація з медикаментами та продовольством набагато гірша.

«Ліків немає, грошей на продукти немає, хто може – їде»

Ольга, мешканка села Першопокровки

Нижньосірогозького району Херсонської області, підтверджує, що гуманітарна ситуація в селах катастрофічна. Ольга працює у місцевому будинку для літніх людей. За словами жінки, офіс державної організації, у відомстві якої перебуває її будинок для людей похилого віку, розташований у районному центрі Нижні Сірогози. Коли районний центр зайняли російські війська, до будинку припинилося постачання продуктів і медикаментів. До сільського продуктового магазину товари завозять нерегулярно, а ціни на продукти так виросли, що нічого купити неможливо.

Жінка каже, що спочатку людям похилого віку місцеві фермери привозили борошно та картоплю, а співробітники будинку для літніх людей робили коржики та намагалися економити продовольство. Коли виявилось, що продукти та ліки майже закінчилися, їх «виручив Ізраїль».

«Про нас дізналися волонтери в Ізраїлі та почали збирати й передавати нам гроші. А я кілька разів знаходила людей, які можуть на ці гроші закупити та привезти ліки. Щоправда, до нас не всі ліки доходили, але ми поки що тримаємось тільки на цьому», — розповідає Ольга.

На гроші, отримані від ізраїльтян, жінка купує не лише ліки. Їх вистачає ще на продукти, які вона привозить малозабезпеченим та багатодітним сім'ям.

У Ольги двоє дітей – 12-річний син та

донька-студентка. У перші дні війни донька Ольги опинилася в Чернобайвці. Там вона зі своїм другом ховаються від обстрілів у підвалі. Кілька разів молоді люди намагалися виїхати з окупованої території, але їх щоразу розвертали.

«З нашого села зараз їдуть усі, хто може», — каже жінка.

«У росії навіть на кухні говорять пошепки»

Ігор із дружиною та двома дітьми (однієї з яких – лише місяць) жили у Скадовську на Херсонщині. Ігор каже, що коли в Скадовську та інших населених пунктах почали пропадати чоловіки призовного віку, вони з сім'єю вирішили, що треба терміново їхати.

Після того, як близьких родичів Ігора, які намагалися виїхати на підконтрольну Україні територію, не пропустили через російські блокпости, Ігор вирішив їхати до Криму, а звідти через Росію вибиратись за кордон. На переправі до Криму була величезна черга з машин. Машини обшукували, чоловіків роздягали та шукали в них татування. Процедура була довгою та принизливою, але зрештою машину з Ігорем та його родиною пропустили.

«Ми їхали кілька днів. Спочатку зняли кімнату у Криму, потім зупинилися вже у росії. Я досі не розумів, наскільки ми раніше були вільні. А в росії, як у в'язниці, вони навіть на кухні говорять пошепки. Навколо «зети», українців вони або ненавидять, або вітають із «визволенням», — каже Ігор.

Ігореві та його сім'ї вдалося перетнути кордон, нині вони перебувають у Грузії.

slovoproslovo.info.

(Імена змінені).

СУВОРА РЕАЛЬНОСТЬ ХОЛОДИЛЬНИКА – ЄДИНИЙ СПОСІБ ВПЛИВУ

Багато українців у зв'язку з останніми подіями часто стикаються з нерозумінням з боку рідні, якій «пощастило» жити в рф чи білорусі, адже в тих країнах картина сприйняття світу дуже сильно, а деколи практично кардинально відрізняється від картини, яку бачить решта світу. Звісно, через це в багатьох громадян України боліло серце, що їхні рідні перебувають у полоні російської (чи кремлівської – хоча це одне й те ж) пропаганди. Багато хто намагався достукатися до них, але здебільшого всі спроби виявлялися марними.

У світлі російського вторгнення натиск цієї пропаганди настільки зріс, що переніс промитий мозок своїх жертв буквально на новий, міжгалактичний рівень. І дехто з українців задається питанням: що робити в такому випадку? Відповідь на це болюче і важливе питання вкрай стисла: нічого. У вигаданому роспропагандою світі вони живуть (ви тільки вдумайтеся!) більш ніж два десятиліття. У рф вирросло ціле покоління людей, які нічого іншого не бачили, окрім тієї картини світу, яку пропонує пропаганда, а ви сподіваєтеся, що зможете кількома десятками роликів знищеної російської техніки і обвугленими трупами загарбників переконати їх у тому, що їхня «потужна» і «прекрасна» країна, а саме такою показує рф пропаганда, може помилятися. Довести зворотне – це практично марна справа.

Крім того, людина бачить те, що хоче бачити, чує те, що хоче чути, мало якій людині сподобається хай і гірка, але правда. Особливо та правда, яка практично перевертає її свідомість: що вона живе не в «наддержаві», якою керує «геній всіх часів і народів», як у цьому її запевняла два десятиліття

пропаганда, що лилася ледь не з кожної праски, а натомість вона живе в країні-ізгої із напівзруйнованою економікою (а що буде далі, навіть уявити страшно!), а керує цим державним недорозумінням військовий злочинець-психопат.

Але що робити? Чекати, коли сувора дійсність спростує, «обнулить» аргументи роспропаганди: той самий курс рубля до долара, а разом з ним і ціни на всі продукти, товари і послуги звучить куди переконаливіше. І що би не намагалися вигадати пропагандисти, але сувора реальність «холодильника» витверджує навіть найбільш промитий мозок. І «холодильникова» терапія незабаром принесе відчутні плоди.

От лише, дивлячись на всі військові злочини, що скоїла рф за останні дні, чи буде цікавити нас їхня прозоріння? Тут треба вирішувати кожному.

Потурання злу

Нам доводиться щодня стикатися з наслідками роспропаганди на нашій багатостраждальній землі. У чому ж річ? Хіба роспропаганда настільки сильна? А сила її криється в послугах, які сталися рівно вісім років тому, – з окупації Криму. Саме тоді люди, які перед цим потрапили на гачок роспропаганди, непомітно стали співучасниками так званого геополітичного злочину, а ставши його співучасниками, тепер не звертають уваги або взагалі виправдовують злочини рф в агресії проти України.

Який тут взаємозв'язок? Найкраще це пояснює наступний біблійний принцип: «Вірний у малому і у великому вірний; а неправедний у малому, неправедний і у великому» (Лк. 16:10). Виходячи із сумних українських реалій, це набуває наступного вигляду: люди, які не засудили – навіть не публічно, а особисто для себе – підступну агресію рф проти України з окупації Криму (говорячи біблійною мовою: не були вірними в малому), з часом не змогли бути «вірними» у великому, тобто засудити подальші криваві агресивні дії рф відносно України та низки інших країн (не забуваймо Сирію), які тривають вже більше восьми років!

Але це ще не все, багато цих людей схвально поставилися до анексії, що одночасно їх зробило співучасниками злочинного кремлівського режиму, і

тепер багато з них у нестямі, ледь не з піною біля рота захищають злочини російських військових чи просто заперечують факт агресії. До того ж із таким захватом, що з часом самі в ту брехню повірять, на кшталт російських військових, які повірили в непереможність власної армії. Сувора українська реальність спростувала цей самообман, так що і агресію жителям рф попри все небажання доведеться визнати. Адже реальність, так чи інакше, дасть про себе знати. Але це буде потім...

А поки що можуть себе тішити, що армія рф все ще непереможна і особисто їм за покривання зла нічого не буде. Поки що... Та вічно це не триватиме, адже Біблія прямо попереджає: «Горе тим, які зло називають добром, і добро – злом, піймуть вважати світлом, і світло – піймуть, гірке вважають солодким, і солодке – гірким!» (Іс. 5:20). А з цією вічною Книгою не посперечається: страшна реальність, що насувається на рф, чудово це підтверджує.

А стосовно обдуреної рідні – якщо вони стали співучасниками зла, що накоїла рф, навіть на словах, їм все одно доведеться платити за це свою ціну. І про це також попереджає Біблія: «Не обманюється: Бог осміяний не буває. Що посеє людина, те й пожне» (Гал. 6:7). А посяли ці люди, навіть словом, навіть ходінням на «референдуми», ой як багато. Дай їм, Боже, достатньо років життя, щоб відчувати та покаятися у своїх провинках.

Не жертви, а співучасники

Часто деякі люди, намагаючись виправдати обдурених роспропагандою людей, кажуть, що вони не можуть через ту пропаганду відрізати правду від брехні і тому вірять усілякій нісенітниці. Здається, звучить доволі переконливо, проте, якщо розібратися, це припущення не витримує жодної критики.

Передусім, роспропаганда заявляла, що рф – найкраща країна у світі, сам їхній беззмінний лідер, а заодно військовий злочинець, пафосно заявляв, «що їм Європа заздрить». Заздрить країні, де чверть населення справляє фізіологічні потреби в туалетах на вулиці. Туалети, звісно, без опалення, бо в цьому, певно, полягає їхня головна «скрепа» чи так проявляється їхня незрівнянна «духовність».

Але суть не в цьому, а в тому, що як можна вірити пропаганді, яка заявляє, що ти ніби живеш у найбагатшій, найкращій та най-най країні у світі, а сам у цей час ходиш справляти потреби в туалет на вулиці в мороз? Чи неопалюваний туалет на вулиці – це і є ознака багатства?

Ясна річ, багато росіян живуть у набагато комфортніших умовах, зокрема жителі мегаполісів. І ці люди мають, точніше, мали донедавна можливість подорожувати багатьма країнами світу і порівнювати рівень життя в рф з рівнем життя тих країн. Звичайно, можна заявляти, що рівень життя, умовно кажучи, Болівії, гірший, ніж рівень життя в Москві, проте рівень життя тих самих країн Східної Європи зовсім не поступався їм. Певно, цей рівень життя останнім часом став (чи невдовзі стане) значно вищим. Але мова зараз не про це, а про те, що житель російської глибинки і житель російського мегаполіса міг кожен по-своєму переконатися в брехливості новин, що подавалися для них через ЗМІ, передусім через телевизор та Інтернет.

Та росіяни, попри всю брехливість ЗМІ і невідповідність дійсності показаній ними картинці, вірили, що вони живуть у найпрекраснішій країні, а країни Заходу тим часом «загнивають» (дай Боже нам так «гнияти»). Але самі ці країни Заходу, що «гниють», поставляли в «прекрасну» рф левову частку технологій і продукції, яких «найвеличніша» країна у світі в принципі не могла самостужки не те що зробити, а навіть скопіювати.

Росіяни чудово знали, що їхня країна – це залице, але їм імпонували казки-заяви про те, що вони живуть у «найвеличнішій» країні, а коли вони повірили в цю брехню, почали нею жити, вже було куди легше повірити, що їх оточують країни, в яких живуть не люди, а якісь нелюди, і з цими «нелюдями» можна все що завгодно робити. Чим вони, на превеликий жаль, і займаються. Тому люди, які повірили роспропаганді, – не її жертви, а її співучасники. А жертвами роспропаганди є люди, які потерпали і потерпають від російської агресії. Не переплутайте цього, щоб якимсь чином не виправдати явних злочинців.

БОЖА ПЕРЕСТОРОГА

«Горе тим, які зло називають добром, і добро – злом, піймуть вважати світлом, і світло – піймуть, гірке вважають солодким, і солодке – гірким! Горе тим, які мудрі у своїх очах і розумні перед самими собою!» (Ісаї 5:20-21). Але багато хто не згоден з цим біблійним попередженням. Багато хто вважає, що заради власної вигоди можна називати речі протилежними іменами, або, як варіант, просто не звертати на них уваги. Бути, як кажуть, «поза політикою» і зарозуміти в усіх бідах політиків та «американців» (чи євреїв або ж сіоністів, як любили говорити в радянські часи).

Недаремно ми пригадали радянські часи, бо саме звідти походить ухилиння від відповідальності, коли люди не те, що не знають, а навіть гадки не мають про те, що є відповідальними за дії власної влади. Особливо це проглядається в поведінці громадян рф, коли вони дійсно дивуються тому факту, що всі звинувачують їх у злочинах, які коять збройні сили їхньої держави.

Але їх нерозуміння жодною мірою не скасовує їх відповідальності. До якої міри дійде їх деградація: моральна, матеріальна, розумова – важко передбачити, проте можна з певністю заявити, де саме вона закінчуватиметься. Недаремно Господь через Свого пророка за багато століть попереджав людство про небезпечність підміни поняття, того, що сам Бог визначив добрим і поганим. А інакше люди перетворюватимуть

на пекло і власне життя, і життя інших людей... Що ж, росіяни – чи безпосередньо, чи опосередковано – перетворили життя багатьох українців на справжнісіньке пекло, тепер їм залишається перетворити на пекло власне життя. І якщо комусь здається, що життя в багатьох регіонах рф – це і є пекло, то він сильно помиляється, бо в росіян все ще попереду.

Але нам, українцям, до цього буде вже мало діла, нам своє робити і в жодному разі не забувати Божого попередження: «Горе тим, які зло називають добром, і добро – злом, піймуть вважати світлом, і світло – піймуть, гірке вважають солодким, і солодке – гірким! Горе тим, які мудрі у своїх очах і розумні перед самими собою!». Адже ця Божя пересторога стосується не тільки росіян, але абсолютно кожного.

НЕСТИ СВІТЛО

Відомий у певних колах військової історик Марко Солонін кожен свій відеовипуск, що присвячений висвітленню подій, які сьогодні відбуваються в Україні, розпочинає вітанням: «Добрий день добрим людям». Але це не просто вітання, не просто гарні слова, це життєва позиція людини, громадянина. Пан Солонін не розділяє людей за національністю, кольором шкіри, віросповіданням, навіть не за мовним питанням, як це намагається робити роспропаганда. Він оцінює людей за їх справами, які прямо витікають з їх поглядів на життя і навколишній світ.

До подібного закликає нас і Біблія, лише уточнюючи, щоб ми робили добро ближнім, люблячи їх: «Ви – світло світу. Не може сховатися місто, яке стоїть на вершину гори. І не запалюють світильник, щоб поставити його під посудину, але на свічник, – і світить всім у домі. Так нехай сяє світло ваше перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла і прославляли Отця вашого Небесного» (Мт. 5:14-16). Слідуючи цьому Христовому заклику, ми принесемо добро для ближніх.

Вірна Божові людина пізнається за реальними ділами, а не за словами. Про це неодноразово попереджав Спаситель: «По плодах їхніх пізнаєте їх. Хіба нехай віноград з терня або смокви з будяків? Так усяке добре дерево і плоди

добрі родить, а погане дерево і плоди погані родить. Не може дерево добре плоди погані родити, ні дерево погане плоди добрі родити. Всяке дерево, що не дає плоду доброго, зрубують і у вогонь кидають. Тож за їхніми плодами пізнаєте їх» (Мт. 7:16-20).

Отже, важливі плоди людини, її добрі справи, а не гучні заяви, добрі наміри, її походження чи політичні погляди, які вона постійно міняє, або ж відвідування церкви кілька разів на рік, щоб задовольнити свої, так би мовити, «релігійні потреби». У принципі, навіть щоденне відвідування церкви суті не змінює – добрі справи мають бути завжди в пріоритеті, адже написано в Біблії: «Як тіло без духа мертве, так і віра без діл мертва» (Як. 2:26).

Виходячи з цього, будьмо «віконавчаними» словами (тобто заповідями Господніми), а не тільки слухачами, які самих себе обманують» (Як. 1:22).

НА УКРАЇНУ ЗА ОДИН ВЕЧІР 4 ТРАВНЯ ВИПУЩЕНО 20 РАКЕТ. ТАКА Ж КІЛЬКІСТЬ УДАРІВ ЗАВДАНА ПО СІРІЇ АЖ ЗА 11 РОКІВ ВІЙНИ

Предстоятель Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) заявив, що 4 травня за один вечір на Україну було випущено 20 крилатих ракет, які потрапили у вісім регіонів країни. Це стільки ракетних ударів, скільки було завдано по Сирії за 11 років війни. Він також наголосив на героїзмі українського народу та на любові до Бога і Батьківщини.

За словами глави УГКЦ, український народ показує безпрецедентні приклади героїзму. Наші захисники мужньо тримають позиції, хоч навіть не мають можливості евакуйовувати поранених, які поступово вмирають. Український народ дивує світ своїм героїзмом, завзяття і своєю любов'ю до Бога та Батьківщини. На наших землях

розгортається військово-протистояння небажаної із часів закінчення Другої світової війни сили та інтенсивності. Дякувати Богу, вдалося врятувати кілька сотень людей із Маріуполя, із «Азовсталі».

Предстоятель УГКЦ розповів драматичну, але героїчну подію. 2 травня Одеса була вкотре піддана ракетній атаці. Того дня героїчно загинув

14-річний хлопчик В'ячеслав Ялишев. Почувши сирени повітряної тривоги, він побіг до літніх сусідів, щоб попередити їх про небезпеку та допомогти їм зійти в бомбосховище. Він їх врятував, але сам загинув.

«Боже, благослови Україну! Дай нам силу свідчити про Тебе в сучасному світі! Нехай через наші страждання, навіть очорнення, яке наш ворог виливає на нас, буде нам нагода свідчити про Тебе, наш Боже і Спасителю! Боже, благослови героїський народ, зокрема дітей і підлітків, які віддають життя за любові до ближнього!» – благає Господа патріарх Святослав.

espresso.tv

ЧИ МОЖЕ ХРИСТІЯНИН БУТИ ПАТРІОТОМ СВОЄЇ ЗЕМНОЇ БАТЬКІВЩИНИ?

У певних колах чомусь утвердилася думка, що ті, хто прийняв Христа, – тепер небожителі і до земних справ їм немає ніякого діла. Іншими словами, наша небесна хата скраю, ой, вибачте, згори...

Вони занурюються в нове життя, дивляться на все зверху вниз і, навіть роблячи добрі справи, байдужуть до цього світу. Теологічно начебто й правильно, адже все земне – «суєта»... Але щось тут не так.

Тож повернімося до витоків. Отець Небесний мав план і через Своє Слово проголосив його: плодіться, наповнюйте землю і володійте нею... Іншими словами, керуйте землею відповідно до Моєї волі.

Після гріхопадіння ситуація докорінно змінилася, і виконувати Боже повеління стало складно з багатьох причин. Диявол узурпував управлінську позицію людини і зруйнував стосунки між людьми, які не послушалися Божої настанови і знехтували своїми функціями ще там, в Едемському саду, своїй першій домівці. Адам не зміг захистити сад, а сатана проліз туди в образі змія, а Єва не вберегла серце чоловіка від спокуси.

Ідея осмисленого буття вимагає, щоб ми розуміли, чого Бог чекає від нас. Живучи на землі, ми покликані бути добрими управителями всього, що Бог нам довірив! Що би ми

не робили, ми можемо це освячувати найпевнішим чином: усе має приносити славу Богу! Там, де християнство панує, народ повинен процвітати, добро – примножуватися, зло – відступати. Це явні плоди нашого земного буття, те, що ми маємо і можемо принести до Бога, коли Він покличе нас до Себе.

Тож як нам не бути патріотами своєї земної Батьківщини, якщо їй нам подарував Бог, наш Небесний Батько. І як ми можемо гідно наслідувати невидиме Царство, якщо не будемо піклуватися про земне і видиме...

Кожна людина покаже Господу, що вона робила доброго чи злого, живучи в тілі на землі. Що покажете ви? Як виховані ваші діти? Чи вміє ваша родина цінувати Божі дари навколо? Чи можна сказати, що ваш вклад у розвиток і життя громади дуже помітний і навіть визначальний?

Ця війна вже стала поштовхом для багатьох церковних громад пробудитися від сну

самозаспокоєння. Горі і величезний біль народу спонукали багатьох до активної громадянської позиції. Віруючі нарешті стають «головою, а не хвостом» у чиненні не просто добрих справ, а Добра, що йде від престолу Божої благодаті – з любов'ю і милістю, чудами і знаменнями, зціленнями і спасінням. Це все і передбачав первинний план Бога: наповнюйте землю і керуйте нею з добром та любов'ю.

Якщо Господь нас, як Церкву, ще не забрав з цього місця страждань, то ми можемо робити щось важливе, щоб світ став кращим. Насамперед – для своїх ближніх, свого народу.

Тому не втомлюймося творити добро, поки є час благодаті. Як ті мудрі діви, поправмо свої світильники, і нехай їх світло розвіє темряву, яка прагне захопити нашу державу.

Усе буде добре – Господь дві тисячі років тому все зло вже переміг!

О. Н.

ЗА ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ ЗНИЩЕНО 98 УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ ТА РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ

Після вторгнення РФ в Україну знищено або пошкоджено щонайменше 98 українських культурних і релігійних об'єктів.

Обстріли, які здійснювали російські війська в Україні, завдали шкоди об'єктам спадщини від раннього Середньовіччя до тих, які вважалися пам'ятками ранньої радянської архітектури, у восьми регіонах країни, сказав директор ЮНЕСКО з питань світової спадщини Лазар Елунду Ассомо в інтерв'ю агенції France Press.

За словами Елунду Ассомо, кількість постраждалих культурних об'єктів в Україні може зрости в міру посилення бойових дій в країні, а в інших регіонах, де обстріли припинилися, доступ до об'єктів спадщини стає доступним лише зараз.

«Для деяких з цих місць і пам'ятників потрібен час, щоб

їх відбудувати. А інші, ймовірно, буде неможливо відновити взагалі», – зазначив він.

Проте жоден із підтверджених пошкоджених об'єктів не внесено до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, як-от Софійський собор чи монастирська будівля Києво-Печерської лаври в столиці.

Будь-який напад на будівлю культурної спадщини «Блакитного щита», що перебуває під охороною ЮНЕСКО, «є порушенням міжнародного права і також може вважатися військовим злочином», про це попередив Елунду Ассомо.

Нагадаємо, що раніше представник Великобританії в ЮНЕСКО Лора Девіс заявила: «Останні підтвержені дані ЮНЕСКО про культурні об'єкти в Україні, пошкоджені або знищені Росією: 44 культурні споруди, шість музеїв, 25 історичних будівель, три театри, 11 пам'ятників та одна бібліотека».

РІСУ.

ПРО (ПСЕВДО)ХРИСТІЯНСЬКИЙ ПАЦИФІЗМ

Чи справді відмова «брати до рук зброю» є мало не базовим принципом християнської етики? Не вдаючись до просторих історичних екскурсів, можна сказати коротко: ні. Якщо не вірите, погортайте книжки самостійно.

Питання захисту життя зі зброєю в руках належно обговорювалося ще з перших століть християнської ери. Тож нехай ні в кого не виникне зверхнього відчуття, що лише йому відомий справжній сенс заповідей «любити ворога» і «підставляти другу щоку» супротивнику: поверте, до вас люди теж читали Нагірну проповідь і теж знали, «що наша боротьба не проти тіла й крові» (Еф. 6:12).

На повній відмові від будь-якого застосування сили проти агресора на полягали лише поодинокі голоси в християнському світі, утім, і вони швидко згасали, не витримуючи випробування життям. Суто пацифістська позиція означає, що щось інший візьме до рук зброю і захистить тебе від насильника, а ти залишишся «святим» завдяки чимусь «гріху». Нелогічно і лицемірно. Хіба переконаний пацифіст без вагань не зателефонує в поліцію, якщо розбійники вдиратимуться

до його домівки? Натомість християнство завжди переймалося іншою проблемою – етикою війни. Коли застосування насильства законне, а коли його варто уникнути? Коли війна справедлива і необхідна, а коли – злочинна і загарбницька? Як не переступити межі застосування насильства і до якої міри виявляти милість до ворога? Ці питання хвилювали воїнів-християн. Пам'ятаєте, що сказав Іван Хреститель воїнам, що прийшли до нього з питанням:

«Що нам робити?». Закликав скласти зброю? Ні. «Нічого не беріть силою, не обвинувачуйте нікого неправдиво, задовольняйтеся своєю платнею» (Лк. 2:13).

Хіба апостол Павло не казав, що правитель «недаремно носить меч», адже він – «Божий слуга (διάκονός) і месник (ἐκδικός) для тих, хто чинить зло (Рим. 13:4)? Отже, «меч» є засобом Божого правосуддя в цьому світі, і тому воїнів-християн хвилювало питання етики «справедливої війни» (так і виник етичний концепт лицаря як воїна-християнина). Августин Аврелій, Афанасій Великий, Тома Аквінський, Франциско Суарес, Дитріх Бонгоффер та інші християнські мислителі переймалися цими непростими питаннями. Звичайно, на практиці все було значно складніше, ніж у теорії, але то вже інше питання...

Можливо, хтось переглядав фільм Мела Гібсона «3 міркувань совісті» (англ. назва Hacksaw Ridge, 2015), заснований на реальній історії Дезмодда Тома Доса – християнина-пацифіста (за віросповіданням – адвентиста сьомого дня), американського солдата, що відмовився брати зброю до рук під час битви за Окінаву (1945). Натомість він виявив справжній героїзм, врятувавши 75 своїх поранених товаришів, винісши їх на власних плечах з поля бою. І за це був нагороджений медаллю Пошани.

Так, це справжній подвиг. Утім, є одне «але». Перемогу (а відтак і мир) було досягнуто не зусиллями поодиноких пацифістів, а кров'ю тих солдатів, що тримали в руках зброю. І серед них було чимало християн різних конфесій (разом з капеланами), які теж молилися і шукали відповіді на ті ж етичні питання, що і Дезмонд Дос. Але почули інші відповіді для себе.

Розкіш бути пацифістом тримається на плечах воїнів. Не забуваймо про це.

ДУХОВНИЙ ГАЗЛАЙТИНГ

Газлайтинг – це форма психологічної маніпуляції, метою якої є змусити жертву сумніватися в адекватності свого сприйняття навколишньої дійсності, ставлячи під сумнів власну пам'ять та розсудливість. «... Від пророка та аж до священника роблять неправду. І рани народу Мого легковажно лікують, говорячи: „Мир, мир“, а миру нема!» (Єр. 6:13-14).

Духовний газлайтинг – це таке собі псевдодуховне квазіфарисейство, яке, підносячи найвищий моральний стандарт вчення Христа, забуває про норму.

Закликаючи очищати серце, забороляє мити руки.

Вчить не ображатись, але не вчить не ображати.

Вчить прощати, та не вчить просити пробачення.

Навчаючи любити ворогів, не вчить любити друзів.

Вчить нікого не судити і судить тебе за те, що судиш.

Завжди за мир, без уточнення, хто має здатись чи перемогти.

Іх Христос – це стоїк-буддист, який педантично зносить біль та монотонно любить людей. А християнин – це або самогубець, який з любові до ворога дозволяє себе комфортно вбивати, або маніяк, який, коли захищається від зла, переживає лише позитивні емоції і знищує ворога з усмішкою на устах та миром у серці.

Іх Христос або ніколи не перевертає столи в храмі, або ж робить це щодня, звісно, не в їхньому храмі, а в храмі

сусідньої громади.

Ісус заповідає любити ближнього, як самого себе, а духовні газлайтери наказують любити ворога більше від себе. Газлайтери, здається, зазвичай чомусь більше люблять твого ворога, ніж тебе.

Молитву Христа «нехай обмине мене ця чаша страждань» вони сприймають як надмірну емоційність, а молитву «Боже мій, чому Ти покинув Мене» – як неприйнятну для серйозного віруючого духовну слабкість.

Вони помилково думають, що настанова ап. Павла навчати «вчасно-невчасно» стосується саме їх, і тому вони це роблять завжди невчасно.

Легковажно цитування прекрасних біблійних цитат, якщо воно породжене емоційною черствістю, байдужістю до чужих страждань, відсутністю життєвого досвіду та емпатії, віддаленістю від болісних ситуацій – це теж духовний газлайтинг. Воно змушує нормальних людей сумніватися у своїй адекватності, а цитувальника легко виносить у статус особливо духовної людини. Проте статус духовної людини не дається легко, це не вивчити гарні лозунги. Це навчитися жити, дозволити всім цитатам перейти через твою душу в буднях, у побуті, у стосунках, у бурях, випробуваннях, у боротьбі та упокоренні, у нескінченному внутрішньому пошуку. Тоді ти скажеш «мир, мир» вчасно.

«Ісус відповів: «Горі їй вам, законники, бо ви встановлюєте суворі правила, котрих важко дотримуватися, та звальюєте на людей цей непосильний тягар, а самі їй пальцем не поворухнете, щоб полегшити ту ношу» (Лк. 11:46).

Убий духовного газлайтера в собі. Живи справжнім життям, займайся реальним ділом і практикой істинну духовність.

Олег Когут.